

reemprendre
en
clau **cooperativa**

El document que teniu a les mans té per objectiu esdevenir una guia per a totes aquestes persones:

- empresàries amb ganes de jubilar-se o traspasar el negoci
- treballadores que vulguin conservar la seva feina i organitzar-se en una cooperativa de treball,
- prescriptores d'administracions públiques,
- gestories, consultories i assessories, etc.

que estiguin o puguin estar immerses en un procés de transmissió o transformació empresarial i apostin pel model cooperatiu.

Dues vies possibles

Hi ha dues causes que poden desencadenar en un procés de transmissió o transformació empresarial en cooperativa:

- La jubilació de l'empresari i els socis sense continuïtat familiar. És a dir, el cas d'una empresa que tanca i els seus treballadors volen continuar treballant, però d'acord amb el model cooperatiu.
- Situacions de crisi tècnica, organitzativa i/o manca de viabilitat financera. Estaríem davant una empresa que ha presentat concurs de creditors i el seus treballadors volen fer-se'n càrrec.

Per què una cooperativa?

Quan els treballadors (com a mínim dos) decideixen unir-se i constituir una cooperativa de treball associat el que fan és adquirir l'empresa amb l'objectiu de mantenir la feina i fer viable el projecte empresarial. La persona que s'hi adhereix en qualitat de sòcia treballadora, esdevé copropietària, per la qual cosa gaudirà d'una relació indefinida que li proporcionarà un lloc de feina estable.

És que, les cooperatives de treball associat conjuguen al temps professionalitat, flexibilitat i participació. Representen un model d'empresa en què els objectius econòmics i empresarials s'integren amb altres de caràcter social. S'aconsegueix, així, un creixement econòmic basat en l'ocupació, l'equitat social i la igualtat. Una cooperativa està compromesa amb al generació d'ocupació de qualitat i, des de l'arrelament al territori, genera sinergies amb el seu entorn.

Es tracta d'un model de gestió diferent, basat en la participació, l'equitat i la governança democràtica (1 sòcia, 1 vot). En una cooperativa de treball associat les decisions es prenen de forma consensuada i els riscos i les responsabilitats s'afronten de manera compartida. Hi ha una gran capacitat d'autorregulació, ja que són les mateixes sòcies les que debaten i decideixen el funcionament de l'empresa (condicions laborals, organització, funcionament intern...).

A nivell fiscal, degut a les condicions i relacions laborals positives i equitatives que genera la cooperativa, disposa de certs avantatges.

Aquest és el cas, per exemple, de l'impost de societats (grava l'obtenció de rendes per part de les societats) en el qual la tributació és d'un 20% i no d'un 25% com en les societats mercantils. I on les cooperatives de treball associat, tenen a més una bonificació del 50% de la quota.

En el capítol d'ajudes, la Generalitat obre cada any convocatòria de dues línies de subvencions per al foment de les empreses cooperatives i societats laborals: una destinada a subvencionar la incorporació de noves sòcies a la cooperativa (sempre que sigui persones desocupades o bé treballadores vinculades a l'empresa amb contracte de treball de caràcter fix o temporal); i una segona que subvenciona persones físiques i cooperatives o societats laborals que hagin fet una aportació de capital social a l'empresa cooperativa de la que en siguin sòcies, sempre hi quan l'aportació no sigui retribuïda.

Un altre aspecte a tenir en compte fa referència al règim de cotització en la Seguretat Social. Els socis podran decidir si cotitzen en règim general o en el règim especial de treball autònom.

“L'objectiu principal del procés de transformació o reconversió d'empresa a cooperativa és el manteniment dels llocs de feina”

Compra d'una empresa que es traspassa

Estem davant el cas d'una empresa que tanca i els seus treballadors decideixen continuar amb l'activitat constituint-se en una cooperativa de treball.

En aquest supòsit, cal seguir quatre passos:

1. Els treballadors han de passar a l'atur.
2. Capitalitzar l'atur.
3. Crear de la cooperativa.
4. Amb els diners de la capitalització, i prèvia negociació amb els anteriors propietaris, han d'adquirir la totalitat dels béns de l'empres o bé la part

La capitalització de l'atur és un pagament únic i anticipat de la prestació contributiva d'atur corresponent i pendent de cobrar que té per objectiu fomentar i facilitar iniciatives d'emprenedoria i d'ocupació autònoma.

Per sol·licitar-la cal:

- Ser beneficiari de l'atur i tenir pendent de rebre com a mínim tres mensualitats.
- No haver capitalitzat durant els quatre anys anteriors.
- Presentar juntament amb la sol·licitud una memòria explicativa sobre el projecte de l'activitat que es vol desenvolupar i la inversió que cal fer.
- Començar l'activitat com a molt un mes després de rebre els diners.
- En el cas de voler constituir una cooperativa o societat laboral, a més s'haurà de presentar un document privat signat per tots els futurs socis en el qual es determini l'aportació de cadascú, les condicions de treball estable, el projecte d'estatuts, així com documentació que acrediti la inversió que s'ha de fer i/o la viabilitat del projecte.

Es pot capitalitzar el 100% de l'import de la prestació pendent de percebre o bé únicament un percentatge de la prestació pendent, mentre que la resta consistirà en l'abonament mensual de les quotes de la Seguretat Social que corresponguin. Fins i tot, es pot sol·licitar i obtenir exclusivament l'abonament mensual de tota la prestació pendent de percebre per subvencionar la cotització a la Seguretat Social, fins a percebre la totalitat de la prestació.

Arriba l'hora de crear la cooperativa

La llei que regula la creació de cooperatives a Catalunya és la 12/2015, de 9 de juliol de 2015. Aquesta estableix que per crear una cooperativa de treball associat calen, com a mínim, dues persones sòcies i que l'aportació al capital social mínima serà de 3.000 euros.

Per crear la cooperativa els socis han de reunir-se i redactar l'acta constitutiva en la qual han de determinar la denominació social, la seu i objecte social, el consell rector (òrgan de govern) i redactar uns estatuts que serviran per regir el funcionament de la cooperativa.

Com acabem d'apuntar, els estatuts regiran el funcionament de la cooperativa; la Llei de Cooperatives de Catalunya estableix un contingut mínim que han d'incloure els estatuts socials (consulteu tots els passos i models diferents a www.coopsetania.cat/recursos)

Amb els estatuts redactats i l'acta de l'assemblea constitutiva, obrirem un compte bancari per dipositar el capital inicial. El banc ens donarà un certificat que demostrarà que les aportacions s'han fet, i amb tots els documents anteriors cal formalitzar l'escriptura de constitució de la cooperativa davant de notari.

Amb les escriptures, podrem sol·licitar el CIF provisional de la cooperativa. Posteriorment, liquidarem l'ITP, però com a societat cooperativa, la liquidació de l'Impost d'Actes Jurídics Documentats (model 600) resta exempt de pagament. L'escriptura notarial, conjuntament amb el CIF provisional i la liquidació de l'ITP s'ha de presentar al registre de cooperatives (en el cas de la demarcació de Barcelona, la seu territorial és al carrer Albareda, 2-4 2a planta, de Barcelona. També es pot presentar a qualsevol Oficina de Gestió Empresarial del territori) que té un termini màxim de tres mesos per resoldre.

Un cop feta la inscripció registral, l'únic que caldrà és formalitzar davant d'Hisenda la petició de NIF definitiu i l'alta de les activitats i impostos. A la Seguretat Social també caldrà demanar el número de codi de cotització.

**“Calen com a mínim dues persones sòcies
per a constituir una cooperativa de treball associat
i l'aportació mínima al capital social
serà de 3.000 euros”**

Una vegada constituïda la cooperativa ja es pot adquirir una part (unitat de negoci en particular) o la seva totalitat.

Com fer la transformació

En el cas que s'adquireixi íntegrament una societat mercantil i es vulgui convertir en societat cooperativa cal, en primer lloc, formalitzar l'acord de transformació a la junta de socis. El primer que caldrà fer és demanar al registre de cooperatives la certificació negativa del nom, és a dir, assegurar-se que cap altra cooperativa s'anomena igual (per això és interessant pensar algun altre nom alternatiu). Amb el nom ja confirmat s'hauran de redactar els estatuts de la cooperativa i anar al notari, perquè doni fe pública de l'acord de transformació i del naixement de la cooperativa.

El següent pas serà presentar l'impost de Transformació (model 600) a l'Agència Tributària de Catalunya. Encara que les cooperatives estan exemptes d'abonar-lo, cal presentar l'impost igualment.

L'escriptura pública de transformació s'ha de presentar al Registre Mercantil, en aquest cas de Barcelona (Gran Via de les Corts Catalanes, 184) perquè certifiqui que no hi ha cap impediment (càrrecs no vigents, absència dels comptes anuals...). El certificat obtingut s'haurà de presentar, juntament amb l'escriptura al Registre Territorial de Cooperatives. Fins que no s'inscriu en aquest registre, la transformació no es farà efectiva.

Finalment, mancarà només sol·licitar a l'Agència Tributària un nou NIF (el número serà el mateix però canviarà la lletra, que passarà de B a F i es modificarà la denominació social) i donar d'alta les obligacions fiscals amb el model 036. Paral·lelament, s'ha d'anar també a la Seguretat Social perquè atorgui el número patronal per a cotitzar o, en el cas que ja en tingui, informar del canvi de forma jurídica i denominació.

Com hem apuntat en el capítol "Per què una cooperativa?", els socis treballadors de les cooperatives de treball poden decidir si cotitzar en règim general de la Seguretat Social o bé com autònoms. En qualsevol cas, el règim que es tria ha de constar als estatuts i no es podrà modificar fins que hagin transcorregut 5 anys.

La transformació efectiva només es produeix quan s'inscriu al Registre de Cooperatives.

Compra d'una empresa que està en concurs de creditors

Com hem apuntat de bon principi, hi ha dues possibilitats a l'hora de transmetre una empresa als treballadors: perquè el propietari la posa a la venda o perquè ha presentat suspensió de pagaments. Fins ara hem vist el primer cas, a continuació pararem atenció en el segon supòsit: el d'una empresa que ja es troba en situació de concurs de creditors perquè no pot fer front als pagaments als quals està obligada.

En aquest cas, l'interlocutor i els tempos per fer l'adquisició variaran. El jutjat serà qui nomenarà un administrador concursal que serà la persona amb qui els treballadors interessats en adquirir l'empresa hauran de negociar.

Es pot adquirir l'empresa de forma global o únicament d'una línia concreta de negoci, tot i que caldrà assumir l'obligació de continuar l'activitat empresarial que es desenvolupava, així com l'obligació d'atendre els pagaments als creditors en les condicions establertes per l'administrador concursal. Les compravendes en aquests casos es poden tancar en qualsevol fase del procediment concursal.

Les claus de l'èxit

Hi ha determinats factors que poden determinar que un procés de transformació empresarial sigui exitós:

- La disposició de l'empresari i dels treballadors per analitzar la viabilitat de l'empresa a través d'una transmissió.
- Que lideri el procés un equip promotor amb capacitat de motivació i amb habilitats de gestió.
- Capacitat per redissenyar la cartera de productes i accés a nous mercats.
- Generar un sentiment d'inclusió, confiança i cooperació entre les persones que es fan càrrec de l'empresa i s'ha de treballar perquè els processos productius i de gestió s'adaptin al funcionament de la cooperativa.
- Fer formació a tots els treballadors en l'àmbit del cooperativisme.
- Tenir suport de l'administració o bé d'entitats de l'economia social (Ateneus Cooperatius, per exemple) per informar, formar, assessorar i assistir durant tot el procés de transformació.

Coopsetània, al costat dels processos de transformació

La cooperativa és una molt bona fórmula per a potenciar, repensar o donar continuïtat a un projecte que treballa com un conjunt d'autònoms, societats limitades, SCP o associacions. A Coopsetània, l'Ateneu Cooperatiu de l'Alt Penedès-Garraf, assessorem en la promoció de la fórmula cooperativa per a la continuïtat d'empreses i/o entitats properes al tancament d'activitat.

C/ de Sant Raimon de Penyafort, 8 Vilafranca del Penedès
C/ de l'Aigua, 84 Vilanova i la Geltrú

www.coopsetania.cat

687 611 356 / 687 611 383 / 687 611 379

info@coopsetania.cat   @coopsetania